

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/71/2022
Identifikačné číslo spisu:	1116220364
Dátum vydania rozhodnutia:	20.10.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Igor Belko
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:1116220364.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a členov senátu JUDr. Sone Mesiarkinovej a JUDr. Martina Holíča, v spore žalobcu: H. R., bytom T. C. č. XXX, O., Č. A., zastúpeného JUDr. Lubomírom Müllerom, euroadvokátom so sídlom Symfonická 1496/9, Praha 5, Česká republika, proti žalovanej: Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Račianska 71, Bratislava, o náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 18 000 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 10C/105/2016, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 14Co/49/2019 z 12. januára 2022, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I rozsudkom č. k. 10C/105/2016-90 z 9. novembra 2018 zamietol návrh žalobcu na prerušenie konania, žalobu zamietol a žalovanej nepriznal nárok na náhradu trov konania.

2. Krajský súd v Bratislave uznesením sp. zn. 14Co/49/2019 z 12. januára 2022 odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I č. k. 10C/105/2016-90 z 9. novembra 2018 podľa § 386 písm. a) Civilného sporového poriadku odmietol a žalovanej nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd poukázal na to, že napadnutý rozsudok bol vyhlásený na pojednávaní dňa 9. novembra 2018, na ktorom po poučení súdu o opravnom prostriedku, právny zástupca žalobcu ústne do zápisnice vzniesol odvolanie. S poukazom na ustanovenie § 125 Civilného sporového poriadku odvolací súd uviedol, že podanie voči súdu môže byť urobené písomne, a to v listinnej alebo elektronickej podobe. Súd nie je povinný akceptovať podania urobené ústne a sám ich spisovať do zápisnice. Zdôraznil, že odvolanie je podaním vo veci samej, možno ho podať až po vyhlásení prvoinštančného rozsudku, pričom lehota na jeho podanie plynie až od doručenia písomného vyhotovenia rozhodnutia. Z uvedených dôvodov odvolací súd neakceptoval odvolanie podané právnym zástupcom žalobcu ústne do zápisnice.

3. Odvolací súd uviedol, že rozsudok súdu prvej inštancie bol právnomu zástupcovi žalobcu doručený dňa 6. decembra 2018, pričom odo dňa nasledujúceho začala žalobcovi plynúť pätnásťdňová lehota na podanie odvolanie, ktorá mu uplynula 21. decembra 2018 (v piatok, v riadny pracovný deň). Žalobca odovzdal písomné odvolanie na poštovú prepravu až dňa 2. januára 2019, teda po uplynutí zákonnej lehoty. Z týchto dôvodov odvolací súd odvolanie žalobcu ako oneskorene podané odmietol podľa § 386 písm. a) Civilného sporového poriadku.

4. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku. Namietal, že pokiaľ jeho odvolanie zachytil okresný súd do zápisnice, odvolací súd mal túto skutočnosť rešpektovať. Nakoľko bolo odvolanie zachytené do zápisnice, malo písomnú formu. Poukázal na ustanovenie § 361 ods. 1 Civilného sporového poriadku, ktoré uvádza, kedy lehota končí, avšak o začiatku plynutia lehoty sa nezmieňuje. Uviedol, že po vyhlásení rozsudku je možné podať odvolanie v lehote, ktorá končí 15 dní po doručení písomného vyhotovenia rozsudku. Pokiaľ odvolací súd konštatoval, že odvolanie žalobcu po vyhlásení rozsudku bolo blanketné, k tomu žalobca uviedol, že bezprostredne po vyhlásení rozsudku nemal priestor na obsiahle odôvodňovanie, avšak v primeranej lehote, t.j. po skončení obdobia vianočného a novoročného voľna odvolanie odôvodnil. Na základe uvedeného žalobca navrhol, aby dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na nové konanie.

5. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu žalobcu poukázala na to, že rozsudok bol žalobcovi doručený prostredníctvom poštového podniku dňa 6. decembra 2018 a nasledujúci deň po doručení začala plynúť žalobcovi pätnásťdňová lehota na podanie odvolania. Nepovažovala za relevantný argument žalobcu, že ním zahlasené blanketné odvolanie do zápisnice na pojednávaní možno chápať ako písomné podanie, toľko ako riadny opravný prostriedok, Stotožnila sa s odôvodnením napadnutého uznesenia odvolacieho súdu a navrhla, aby dovolací súd dovolanie žalobcu ako nedôvodné zamietol.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 Civilného sporového poriadku) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 Civilného sporového poriadku) strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 Civilného sporového poriadku), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 Civilného sporového poriadku), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 Civilného sporového poriadku) dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá Civilného sporového poriadku) dovolací súd uvádza nasledovné.

7. Dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom, ktorým je možné napadnúť rozhodnutie odvolacieho súdu pri splnení zákonom stanovených predpokladov a podmienok. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, nemožno dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu podrobiť vecnému preskúmaniu v dovolacom konaní.

8. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. Podľa § 419 Civilného sporového poriadku proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 Civilného sporového poriadku.

9. Žalobca vyvodzoval prípustnosť podaného dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku, v zmysle ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak sú nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na

spravodlivý proces.

10. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku nie je významný subjektívny názor dovolateľa, tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (porovnaj rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/42/2017, 2Cdo/20/2017, 3Cdo/41/2017, 4Cdo/131/2017, 7Cdo/113/2017 a 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto skúmal opodstatnenosť argumentácie žalobcu, že v konaní došlo k ním tvrdenej vade zmätočnosti.

11. Žalobca tvrdí, že nesprávnym procesným postupom krajského súdu došlo k zásahu do jeho práva na spravodlivý súdny proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplyva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov a tento preberal, ako ani to, aby rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

12. V danom prípade dovolateľ v súvislosti s namietanou vadou podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku spochybňuje skutočnosť, z ktorých vychádzal odvolací súd pri prijímaní záveru o tom, že odvolanie bolo podané oneskorene. Tvrdí, že jeho odvolanie zahlásené ústne do zápisnice v konaní pred okresným súdom mal odvolací súd akceptovať.

13. So zreteľom na námietky dovolateľa dovolací súd skúmal, či odmietnutie odvolania žalobcu odvolacím súdom vykazovalo znaky procesného postupu znemožňujúceho strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle Civilného sporového poriadku.

14. Zo spisu vyplýva, že na pojednávaní dňa 9. novembra 2018 bol súdom prvej inštancie vyhlásený rozsudok so stručným odôvodnením a poučením o oprávnom prostriedku, pričom následne právny zástupca žalobcu vzniesol proti tomuto rozsudku ústne do zápisnice odvolanie. Rozsudok súdu prvej inštancie bol právnomu zástupcovi žalobcu riadne doručený dňa 6. decembra 2018. Podaním označeným ako odôvodnenie odvolania, podaným na poštovú prepravu 2. januára 2019, sa žalobca odvolal proti rozsudku súdu prvej inštancie a navrhol ho zmeniť a žalobe vyhovieť.

15. Podľa ustanovenia § 125 Civilného sporového poriadku podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe.

16. Podľa ustanovenia § 219 ods. 1 Civilného sporového poriadku rozsudok súd vyhlasuje vždy verejne a v mene Slovenskej republiky. Pritom uvedie výrok rozsudku spolu s odôvodnením a poučením o odvolaní a o možnosti exekúcie.

17. Podľa ustanovenia § 219 ods. 1 vety prvej Civilného sporového poriadku rozsudok sa vyhlasuje spravidla hneď po skončení pojednávania, ktoré vyhláseniu predchádzalo.

18. Podľa ustanovenia § 223 ods. 1 Civilného sporového poriadku rozsudok súd doručuje stranám do vlastných rúk.

19. Podľa ustanovenia § 362 ods. 1 vety prvej Civilného sporového poriadku odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

20. Podľa ustanovenia § 386 písm. a) Civilného sporového poriadku odvolací súd odmietne odvolanie,

ak bolo podané oneskorene.

21. Odvolanie je podaním vo veci samej, ktoré je úkonom určeným súdu, pre ktorý Civilný sporový poriadok vyžaduje písomnú formu, výslovne uvádzajúc, že sa tým rozumie buď listinná alebo elektronická podoba podania. Na rozdiel od predchádzajúcej právnej úpravy, keď ustanovenie § 42 Občianskeho súdneho poriadku výslovne zakotvovalo okrem možnosti urobiť podanie písomne, elektronickými prostriedkami alebo telefaxom, aj možnosť urobiť podanie ústne do zápisnice, v súčasnosti účinná právna úprava už s možnosťou urobiť podanie aj ústnou formou do zápisne nepočíta. Prednes žalobcu na pojednávaní pred súdom prvej inštancie dňa 9. novembra 2018, v ktorom uviedol, že proti rozsudku súdu prvej inštancie podáva odvolanie, nemožno považovať za podanie (odvolanie) majúce zákonom predpokladané účinky, pretože nebolo urobené formou, ktorú zákon pre priznanie takých účinkov predpokladá. Odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie je možné podať len písomnou formou, a to v listinnej alebo elektronickej podobe. Odvolanie žalobcu prednesené ústne na pojednávaní pred súdom prvej inštancie nie je ani listinným ani elektronickým podaním žalobcu. Odvolací súd preto postupoval v súlade so zákonom, keď ústnemu prednesu právneho zástupcu žalobcu na pojednávaní pred súdom prvej inštancie nepriznal účinky podania v zmysle § 125 ods. 1 v spojení s § 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku. Dovolací súd sa nestotožňuje s tvrdením dovolateľa, že odvolanie zachytené do zápisnice malo písomnú formu, pretože zo znenia ustanovenia § 125 ods. 1 Civilného sporového poriadku je nepochybné, že písomnú formu musí dať podaniu samotný žalobca, a nie súd. Rovnako aj tvrdenie dovolateľa, že o začiatku plynutia lehoty sa zákon nezmieňuje, nekorešponduje s právnou úpravou, pretože v ustanovení § 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku je výslovne ako skutočnosť určujúca začiatok lehoty označené doručenie rozhodnutia, za ktoré sa v zmysle § 223 v spojení s § 220 Civilného sporového poriadku považuje doručenie písomného vyhotovenia rozsudku stranám konania do vlastných rúk.

22. Rozsudok súdu prvej inštancie bol právnomu zástupcovi žalobcu doručený dňa 6. decembra 2018. Nasledujúcim dňom, 7. decembrom 2018 začala žalobcovi plynúť zákonná lehota 15 dní na podanie odvolania, ktorá uplynula dňom 21. decembra 2018. Písomné podanie žalobcu označené ako odôvodnenie odvolania, podané na poštovú prepravu 2. januára 2019, ktorým sa žalobca odvolal proti rozsudku súdu prvej inštancie, je potrebné považovať za odvolanie podané oneskorene, ktoré odvolací súd správne odmietol podľa § 386 písm. a) Civilného sporového poriadku.

23. Záver odvolacieho súdu bol správny, a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že odmietnutím skutočne oneskoreného odvolania odvolací súd nezasiahol do práva žalobcu na spravodlivý proces a konanie nezaťažil vadou v zmysle § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku ako to tvrdil žalobca.

24. Z týchto dôvodov dovolací súd odmietol dovolanie žalobcu odôvodnené ustanovením § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku ako procesne neprípustné podľa § 447 písm. c) Civilného sporového poriadku.

25. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá Civilného sporového poriadku).

26. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.